Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
M. SZPUNAR
представено на 6 март 2025 година [1]

Дело C-211/24

LEGO A/S
срещу
Pozitív Energiaforrás Kft.

(Преюдициално запитване, отправено от Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария)

„Преюдициално запитване — Интелектуална собственост — Промишлен дизайн на Общността — Регламент (ЕО) № 6/2002 — Член 8, параграф 3 — Промишлен дизайн, който прави възможно мултиплицирано сглобяване или свързване на взаимно заменяеми продукти в модулна система — Член 10 — Обхват на закрилата — Понятия „информиран потребител“ и „цялостно впечатление“

Въведение

1. Правото на Съюза в областта на индустриалната собственост прави ясно разграничение по отношение на ролята на различните категории защитени права: патентът защитава техническите изобретения, докато промишлените дизайни закрилят видимия външен вид на продуктите; от своя страна марките защитават връзката между стоките и услугите и техните производители или доставчици. Това разграничение е от първостепенно значение, тъй като позволява да се предотврати монополизирането чрез изключителни права, които се придобиват сравнително лесно и са с много продължителен или дори неопределен период на действие, на уникалните решения от съществено значение за техническия прогрес и за ненарушената икономическа конкуренция. За да се осигури ефективността на посоченото разграничение, правото на Съюза в областта на промишления дизайн предвижда, че особеностите на външния изглед на даден продукт, наложени изключително от техническата му функция, както и тези, които са абсолютно необходими за взаимно заменяемите функции на продуктите от различни производства, не са защитени.

2. От това правило обаче има изключение за „модулните системи“, съгласно което промишлените дизайни, чиято цел е да направят възможно свързването на елементи в такава система, могат да бъдат защитени. Това изключение често се нарича „изключението „ Lego“, тъй като основният му ползвател е системата от конструкторни блокчета, добре позната на всяко дете на възраст между 3 и 103 години, предлагана на пазара с марката „LEGO“.

[1] Език на оригиналния текст: френски.

3. Системата от конструкторни блокчета „Lego“ е разработена през 50-те години на миналия век. Първата заявка за патент за нея е подадена в Дания през 1958 г. Техническото решение, на което се основава тази заявка, се състои в система за сглобяване на блокчета благодарение на издатини върху горната част и на тръбички върху долната част на всяко блокче, проектирани и разположени така, че да осигуряват стабилна връзка и едновременно с това да позволяват относително лесно разглобяване от ръцете на дете. Патентната закрила на системата „Lego“ впоследствие е разширена и допълнена с нови технически решения [2].

4. Срокът на действие на повечето от тези патенти обаче изтича през 70-те и 80-те години на миналия век, а производителят на блокчета „Lego“ е бил подложен на конкуренция от производителите на блокчета, вдъхновени от собствената му система и съвместими с нея. Впоследствие повечето опити за закрила на тази система чрез други права на интелектуална собственост, а именно марките, промишления дизайн и дори авторското право, са се провалили, по-специално поради функционалния характер на предмета на търсената закрила [3].

5. Съществуването на „изключението „Lego“ обаче позволява да се запази закрилата на системата от блокчета „Lego“ и непряко — на техническото решение, което е в основата на тази система, чрез правата върху промишлените дизайни [4]. Настоящото дело дава възможност на Съда да уточни обхвата на тази закрила в светлината на целите на закрилата, предоставена съгласно правото на Съюза от различни категории права върху интелектуална собственост.

Правна уредба

6. Член 3, буква а), член 4, параграф 1 и членове 6, 8 и 10 от Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 година относно промишления дизайн на Общността [5] гласят:

„Член 3

По смисъла на настоящия регламент:

а) „промишлен дизайн“ е видимият външен вид на целия продукт или на част от него, определен, по-специално, от особеностите на линиите, контурите, цветовете, формата, строежа и/или материалите на самия продукт и/или орнаментите му;

[…]

Член 4

1. Закрилата на промишлен дизайн чрез промишления дизайн на Общността се осигурява в зависимост от това, доколко той е нов и оригинален.

[2] Относно историята на закрилата на системата „Lego“ чрез правото на интелектуална собственост вж. по-специално *Hunter*, D., J. Thomas. Lego and the System of Intellectual Property, 1955—2015. — In: Intellectual Property Quarterly, 2016, nº 1, 1—18.

[3] Относно правото на марките на Съюза вж. решение от 14 септември 2010 г., Lego Juris/СХВП (C-48/09 P, EU:C:2010:516).

[4] Вж. по-специално решение от 24 март 2021 г., Lego/EUIPO — Delta Sport Handelskontor (Блокче от играл строителен комплект) (T-515/19, EU:T:2021:155).

[5] ОВ L 3, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 33, стр. 70.

[…]

Член 6

1. Промишленият дизайн се счита за оригинален, ако общото впечатление, което създава у информирания потребител, се различава от това, което създава върху такъв потребител всеки друг промишлен дизайн, който е разгласен публично:

[…]

б) в случая на регистриран промишлен дизайн на Общността, преди датата на подаване на заявка за регистрация на промишления дизайн, за който се иска закрила или, ако се претендира приоритет, преди датата на приоритета.

2. За да се определи оригиналността, се отчита степента на свобода на автора при разработването на промишления дизайн.

[…]

Член 8

1. Промишленият дизайн на Общността не предоставя права върху особеностите на външния изглед на един продукт, които са наложени изключително от техническата му функция.

2. Промишленият дизайн на Общността не се състои от особености на външния изглед на един продукт, които трябва непременно да се възпроизвеждат в точната форма и размери, за да може продуктът, в който е включен или към който се прилага промишленият дизайн, да бъде механически свързан към друг продукт или поставен във, около или в допир до друг продукт, така че и двата продукта да изпълняват функциите си.

3. Независимо от параграф 2, промишленият дизайн на Общността дава права върху промишлен дизайн, отговарящ на определените с членове 5 и 6 условия, чиято цел е да направи възможно мултиплицирано сглобяване или свързване на взаимно заменяеми продукти в модулна система.

[…]

Член 10

1. Обхватът на закрилата, предоставяна от промишления дизайн на Общността, се разпростира върху всеки промишлен дизайн, който не създава у информирания потребител различно цялостно възприятие.

2. За да се определи обхват[ът] на закрилата, се отчита степента на свобода на автора на промишления дизайн при разработване на дизайна“.

Фактите в главното производство, производството пред Съда и преюдициалните въпроси

7. LEGO A/S, дружество по датското право, е притежател по-специално на промишлен дизайн на Общността № 001950981 0001, регистриран с дата на приоритет 22 ноември 2011 г., чийто предмет е елемент за сглобяване („снадка“) от конструктор, представляващ формован цилиндър и две напречни оси, перпендикулярни една на друга и на цилиндъра, които са свързани с цилиндъра посредством цилиндрична основа[6], както и промишлен дизайн на Общността № 002137190 0002, регистриран с дата на приоритет 16 ноември 2012 г., чийто предмет е елемент за сглобяване от конструктор, представляващ модифициран вариант на блокчето 2x1 с изпъкнали кухини на една от страните му (наричани по-нататък „разглежданите в главното производство промишлени дизайни на Общността“)[7].

8. Pozitív Energiaforrás Kft., дружество по унгарското право, възнамерява да внася конструктори с марката „Qman“, състоящи се от пластмасови сглобяеми елементи, съдържащи, наред с други елементи, едно или няколко от конструкторните блокчета, за които се твърди, че нарушават разглежданите в главното производство промишлени дизайни на Общността.

9. След декларация на LEGO Nemzeti Adó- és Vámhivatal Veszprém Megyei Adó- és Vámigazgatósága (Данъчна и митническа дирекция Веспрем към Националната данъчна и митническа администрация, Унгария) разпорежда задържането на тези стоки, а впоследствие образува срещу управителя на Pozitív Energiaforrás административнонаказателно производство поради подозрения за нарушение на права върху индустриална собственост на LEGO.

10. На 22 юни 2022 г. LEGO подава пред Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария) на основание членове 10 и 89 от Регламент № 6/2002 молба за постановяване на временни мерки за изземване на спорните в главното производство комплекти конструктори. Този съд отхвърля молбата, като приема, че разглежданите в главното производство промишлени дизайни на Общността са защитени в съответствие с член 8, параграф 3 от този регламент и че доколкото формата на елементите за сглобяване е наложена изключително от техническата им функция, творческата свобода за разработването на подобна форма е много ограничена. Той приема, като отчита също формата и размера на продукта, че информираният потребител възприема такъв промишлен дизайн с особено остро око и обръща внимание на най-малките подробности. Поради това сравнява подробно регистрираните изображения на двата разглеждани в главното производство промишлени дизайна на Общността с фотографските репродукции на продуктите на Pozitív Energiaforrás и приема, че последните създават у информирания потребител различно цялостно впечатление от това, което създават разглежданите в главното производство промишлени дизайни на Общността.

11. Fővárosi Ítélőtábla (Апелативен съд Будапеща-град, Унгария), сезиран с въззивна жалба от LEGO, изменя това решение и разпорежда изземването на спорните в главното производство продукти с мотива, че разглежданите в главното производство промишлени дизайни на Общността и продуктите на Pozitív Energiaforrás не създават различно цялостно впечатление у информирания потребител. Kúria (Върховен съд, Унгария), сезиран с касационна жалба от Pozitív Energiaforrás, оставя в сила посоченото решение.

[6] Този елемент фигурира в каталога на LEGO под названието „Technic, Axle and pin connector hub with 2 perpendicular axles“.

[7] Този елемент фигурира в каталога на LEGO под названието „Brick, modified 1 x 2 with studs on 1 side“.

12. След това LEGO предявява пред запитващата юрисдикция, Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд), иск за установяване на нарушение, с който по същество иска да се установи наличието на нарушение, да се забрани на Pozitív Energiaforrás да продължи действията по нарушението, и да се изведат други правни последици от тези действия.

13. При тези обстоятелства Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) В случай като този по главното производство, в който притежателят се позовава на промишлен дизайн, ползващ се със закрила на основание член 8, параграф 3 от [Регламент № 6/2002], по отношение на едно или няколко конструкторни блокчета от конструктор на ответника, изпълняващи същата функция по сглобяване като блокчетата от промишления дизайн на ищеца, в съответствие ли е с правото на Съюза съдебна практика, съгласно която при определянето на обхвата на закрила, по смисъла на член 10 от [Регламент № 6/2002], на промишления дизайн на ищеца съдилищата:

– използват за отправна точка информирания потребител, който притежава технически познания за функцията на промишления дизайн и на продукта, каквито могат да се очакват от експерт в сектора,

– считат за информиран потребител този, който сравнява промишления дизайн на ищеца и продукта на ответника чрез подробен, технически и методически анализ, и

– приемат, че този информиран потребител изгражда цялостното си впечатление за промишления дизайн и продукта преди всичко като техническо становище?

2) В случай че по дело с посочените характеристики следва да се приеме, че обхватът на закрилата, предоставяна от промишления дизайн на ищеца, се разпростира върху една или няколко части от конструктора на ответника, които обаче представляват малък на брой конструкторни блокчета спрямо общия им брой, съвместимо ли е с правото на Съюза да се признае право на преценка на съда да отхвърли искането за забрана за продължаването на вноса на конструктора в съответната страна, отчитайки частичния характер на нарушението, ниската степен на тежест и на съотношение на нарушението спрямо стоката в нейната цялост, както и интересите, свързани с търговията без ограничения с даден конструктор, срещу преобладаващата част от който не са направени възражения, които причини се считат за „основателни причини“ за целите на член 89, параграф 1 от Регламента?“.

14. Преюдициалното запитване постъпва в Съда на 18 март 2024 г. Писмени становища са представени от страните в главното производство, унгарското правителство и Европейската комисия. Съдът решава да разгледа делото без провеждане на съдебно заседание за изслушване на устните състезания.

Анализ

15. В съответствие с желанието на Съда ще ограничa настоящото заключение до анализа на първия преюдициален въпрос. Всъщност отговорът на втория въпрос може лесно да се изведе от установената съдебна практика [8].

[8] Вж. по-специално решение от 22 юни 2016 г., Nikolajeva (C-280/15, EU:C:2016:467, т. 33 и цитираната съдебна практика).

16. С първия въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 10 от Регламент № 6/2002 трябва да се тълкува в смисъл, че обхватът на закрила на промишлен дизайн по член 8, параграф 3 от този регламент се определя от цялостното впечатление, което този промишлен дизайн създава у информирания потребител, притежаващ задълбочени технически познания и особено бдителен по отношение на техническите аспекти, и дали това цялостно впечатление произтича преди всичко от технически съображения.

17. За да се даде на този въпрос отговор, който е полезен за разрешаването на висящия пред запитващата юрисдикция спор, следва да се анализират, първо, понятието „информиран потребител“ по смисъла на Регламент № 6/2002 и второ, елементите, формиращи цялостното впечатление, което промишленият дизайн, попадащ в обхвата на член 8, параграф 3 от този регламент, създава у такъв потребител, както и елементите, които трябва да се отчетат при определянето на обхвата на закрилата на такъв промишлен дизайн на основание член 10 от посочения регламент.

Относно информирания потребител

18. Понятието „информиран потребител“ е централно понятие на Регламент № 6/2002, тъй като цялостното впечатление, създадено от промишлен дизайн у такъв информиран потребител, определя както способността на съответния промишлен дизайн да получи закрила, като удостоверява или не неговата оригиналност, така и обхвата на тази закрила по отношение на промишлените дизайни, с които евентуално се нарушават права[9]. Информираният потребител е фиктивна фигура и в правото в областта на промишления дизайн е функционален еквивалент на фигурата на средния потребител в областта на правото на марките и на фигурата на експерт (вещо лице) по патентно право.

19. Характеристиките на информирания потребител са посочени от Съда в решение PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic[10]. Така понятието „информиран потребител“, което не е определено в Регламент № 6/2002, трябва да се разбира като „междинно понятие между приложимото в правото на марките понятие за среден потребител, от когото не се изискват никакви специални познания и който по принцип не извършва пряко сравнение между конфликтните марки, и това за вещо лице, експерт със задълбочени технически умения“. Следователно това понятие обозначава „потребител, който не е със средна степен на внимание, а е особено бдителен, било поради личния му опит, било поради по-широките му познания в съответната област“[11].

20. Съдът е уточнил, че „определението „информиран“ подсказва, че без да бъде изобретател или технически експерт, потребителят познава съществуващите в съответния сектор различни промишлени дизайни, има определено равнище на познания относно елементите, които обикновено са включени в тези промишлени дизайни, и поради своя интерес към съответните продукти проявява сравнително висока степен на внимание, когато ги използва“[12].

[9] Относно понятието „информиран потребител“ в правото на Съюза на промишлените образци вж. по-специално *Stone*, D. European Union Design Law: A Practitioners' Guide. Oxford University Press, 2016, 209—229.

[10] Решение от 20 октомври 2011 г. (C-281/10 P, наричано по-нататък „решение PepsiCo“, EU:C:2011:679).

[11] Решение PepsiCo (т. 53).

[12] Решение PepsiCo (т. 59).

21. Макар Съдът да дава това определение на понятието „информиран потребител“ в рамките на производство за обявяване на недействителност на промишлен дизайн на Общността и следователно въз основа на член 6 от Регламент № 6/2002, нищо не сочи, че що се отнася до член 10 от този регламент, това понятие трябва да се тълкува по различен начин. Напротив, по силата на принципа на реципрочност обхватът на закрилата на промишлен дизайн е обратната страна на неговата оригиналност [13]. Следователно и двете трябва да се преценяват въз основа на цялостното впечатление, създадено у едно и също фиктивно лице, а именно информирания потребител, който има едни и същи характеристики, независимо дали става въпрос за действителността на промишления дизайн, или за нарушението. Следователно съображенията на Съда в решение PepsiCo са напълно приложими към настоящото дело.

22. Запитващата юрисдикция счита обаче, че в случая на промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002 основните им елементи са техническата функция на особеностите на външния изглед на продукта, а именно потенциалната взаимосвързаност с други продукти в модулна система. Поради тази причина според нея следва да се приеме, че фиктивният информиран потребител има технически познания и е особено бдителен, а следователно и че техническите аспекти оказват влияние върху цялостното впечатление, което въпросният промишлен дизайн създава у него.

23. Според мен този подход не е правилен.

24. Макар промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002 да имат по необходимост техническа функция, те остават промишлени дизайни и са защитени като такива. Съгласно определението в член 3, буква а) от този регламент обаче промишлен дизайн е „видимият външен вид на целия продукт или на част от него“. Следователно не техническата функция на продукта е предмет на закрила и допринася за цялостното впечатление, което продуктът създава у информирания потребител, а само видимият външен вид на продукта, т.е. визуалният му аспект [14]. Ето защо обстоятелството, че видимият външен вид на продуктите, към които се прилагат промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от посочения регламент, или, най-малкото, видимият външен вид на някои от техните характеристики е продиктуван от изискванията за взаимосвързаност, по никакъв начин не променя тази констатация.

25. За сметка на това информираният потребител, както е разбиран и възприет от запитващата юрисдикция, се доближава до фигурата на експерта, на когото е възложено да преценява патентоспособността на изобретенията в патентното право. Тази преценка обаче се отнася не до видимия външен вид на продукта, а до абстрактна идея, а именно решението, дадено на технически проблем. Следователно тя не може да се приложи в правото в областта на промишления дизайн.

26. Следователно характеристиките на информирания потребител, дадени от Съда в решение PepsiCo, остават напълно валидни по отношение на промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002. Тази констатация, изглежда, е в съответствие с позицията на страните, представили становища по настоящото дело.

[13] Този принцип е обобщен с израза: „Това, което, ако е по-ранно, се противопоставя (на закрилата на промишлен дизайн), а ако е по-късно, се нарушава“. Относно принципа на реципрочност вж. по-специално *Hartwig*, H. Reciprocity in European design law. — In: Hartwig, H. (Ed.). Research handbook on design law. Edward Elgar Publishing, 2021, p. 119.

[14] Вж. в този смисъл решение от 18 март 2010 г., Grupo Promer Mon Graphic/СХВП — PepsiCo (Изображение на кръгъл рекламен предмет) (T-9/07, EU:T:2010:96, т. 50), и заключение на генерален адвокат Mengozzi по дело PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, т. 73).

По цялостното впечатление

27. С третата част от първия въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали за целите на член 10 от Регламент № 6/2002 цялостното впечатление, създадено у информирания потребител от промишлен дизайн по член 8, параграф 3 от този регламент, може да произтича главно от съображения от технически характер. Според мен отговорът на този въпрос трябва да бъде нюансиран, доколкото тези съображения се вземат предвид, но по начин, различен от предложения от запитващата юрисдикция.

28. Съгласно член 10, параграф 1 от Регламент № 6/2002 цялостното впечатление, което промишленият дизайн на Общността създава у информирания потребител, определя обхвата на закрилата на този промишлен дизайн в смисъл, че всеки промишлен дизайн, който не създава у този потребител различно цялостно впечатление, накърнява закрилата, предоставена от правото върху съответния промишлен дизайн.

29. Характеристиките на информирания потребител са посочените в точки 19 и 20 от настоящото заключение. От това следва, че цялостното впечатление, което трябва да се създаде, доколкото е възможно, от прякото сравнение на конфликтните промишлени дизайни[15], ще бъде плод по-специално на особена бдителност от страна на този потребител, на широките му познания в съответната област и на съществуващите промишлени дизайни, както и на интереса му към съответните продукти[16]. Така, без да е необходимо да бъде технически експерт, информираният потребител ще бъде в състояние да разграничи елементите от промишлените дизайни, които обикновено присъстват в продуктите от съответната област, от тези, които са „нови“. Разликите в иновативните елементи обаче ще имат по-голямо въздействие върху цялостното впечатление, което се създава у такъв потребител, отколкото сходствата в обичайните елементи[17].

30. Запитващата юрисдикция не посочва какво според нея представлява типичният потребител на продукта, към когото се прилага съответният промишлен дизайн[18]. Дори обаче запитващата юрисдикция да приеме, че потребителят на конструкторни блокчета „Lego“ обикновено е дете[19], прилагателното „информиран“ продължава да се прилага изцяло, така че този потребител запазва всички характеристики, припомнени в точки 19 и 20 от настоящото заключение. Нещо повече, що се отнася до промишлените дизайни на изделията, предназначени (главно) за деца, ми се струва общоизвестно, че последните притежават поне същото ниво на познания и бдителност като възрастните. Следователно обстоятелството, че разглежданите промишлени дизайни са разработени за продукти, предназначени за деца, по никакъв начин не обосновава подход на информирания потребител на такива продукти да се придадат по-малко познания в съответната област или по-ниска степен на бдителност.

31. Освен това съображение 14 от Регламент № 6/2002 гласи, че наличието на разлика в цялостното впечатление, създадено от два промишлени дизайна, трябва да се определи по-специално, „като се вземе предвид естеството на продукта, към който е приложен

15 Решение PepsiCo (т. 55).

16 Решение PepsiCo (т. 53 и 59).

17 Вж. в този смисъл решение от 18 март 2010 г., Grupo Promer Mon Graphic/СХВП — PepsiCo (Изображение на кръгъл рекламен предмет) (T-9/07, EU:T:2010:96, т. 72—82).

18 Впрочем практиката на персонифициране на информирания потребител, като му се придават черти на реално лице, често е критикувана в доктрината. Всъщност фигурата на информирания потребител е правна фикция и действа на по-високо равнище на абстрактност. Вж. по-специално *Stone*, D. European Union Design Law: A Practitioners' Guide, op. cit., p. 219.

19 По аналогия с приетото от Съда в решение PepsiCo (т. 54).

дизайн[ът]“. Следователно, що се отнася до промишлените дизайни, приложени към продукти, които са част от модулните системи, е обосновано да се приеме, че информираният потребител ще отчете не само видимия външен вид на разглеждания продукт, взет отделно, но и външния вид, който той ще има след сглобяването си с други елементи на системата.

32. Определянето на цялостното впечатление, което даден промишлен дизайн създава у информирания потребител, обаче не е цел само по себе си. Това е само междинен етап от преценката на обхвата на закрилата на промишлен дизайн на Общността спрямо потенциално нарушаващ права промишлен дизайн[20]. Тази преценка се извършва от съда, сезиран със спора, който трябва да „си сложи очилата“ на информирания потребител, за да определи дали конфликтните промишлени дизайни създават различно цялостно впечатление у такъв потребител. В рамките на своята преценка съдът ще трябва да вземе предвид обстоятелства, които информираният потребител може да не съзнава напълно, но чието отчитане се изисква от Регламент № 6/2002.

33. Така член 8, параграфи 1 и 2 от Регламент № 6/2002 изключва от закрила особеностите на външния изглед на продукт, които са наложени изключително от техническата му функция, както и особеностите на външния изглед на продукт, наречени „на взаимосвързаност“. Член 8, параграф 3 от този регламент обаче предвижда изключение по отношение на взаимно заменяемите продукти в модулна система. Разбира се, буквално разгледано, става въпрос за изключение само от член 8, параграф 2, докато параграф 1 от него не е посочен. Общият съд обаче приема, че за да се запази полезното действие на член 8, параграф 3 от посочения регламент, тази разпоредба следва да се тълкува в смисъл, че представлява също така изключение от параграф 1 от този член, когато разглежданият промишлен дизайн попада в обхвата както на параграф 2, така и на параграф 1 от него[21]. Така особеностите на взаимосвързаност на външния изглед на продукт, който е част от модулна система, се ползват със закрила и когато са наложени изключително от техническата функция на продукта. Следователно те допринасят за цялостното впечатление, което даден промишлен дизайн създава у информирания потребител.

34. За сметка на това съгласно член 10, параграф 2 от Регламент № 6/2002, за да се определи обхватът на закрилата, се отчита степента на свобода на автора на промишления дизайн при разработване на дизайна.

35. Общоприето е обаче, че техническите ограничения са сред елементите, които могат да ограничат свободата на автора[22]. Що се отнася до особеностите на външния изглед на продукт, които съгласно определението в член 8, параграф 2 от Регламент № 6/2002 „трябва непременно да се възпроизвеждат в точната форма и размери“, според мен може да се приеме, че степента на свобода на автора е минимална, дори нулева. Това важи още повече, когато тези особености са наложени изключително от техническата функция на съответния продукт, а именно в случая взаимосвързаността.

[20] Обхватът на защитата не съществува in abstracto. Съгласно член 10 от Регламент № 6/2002 той винаги се преценява спрямо друг промишлен дизайн.

[21] Вж. в този смисъл решение от 24 март 2021 г., Lego/EUIPO — Delta Sport Handelskontor (Блокче от игрален строителен комплект) (T-515/19, EU:T:2021:155, т. 80).

[22] Решения от 18 март 2010 г., Grupo Promer Mon Graphic/СХВП — PepsiCo (Изображение на кръгъл рекламен предмет) (T-9/07, EU:T:2010:96, т. 67), и от 6 септември 2023 г., Cayago Tec/EUIPO — iAqua (Shenzhen) (Водни скутери, моторни яхти) (T-377/22, EU:T:2023:504, т. 46 и цитираната съдебна практика). Вж. също заключение на генерален адвокат Mengozzi по дело PepsiCo/Grupo Promer Mon Graphic (C-281/10 P, EU:C:2011:302, т. 31).

36. Слабата степен на свобода на автора не води до пълно изключване на дадена особеност на външния изглед на продукт от цялостното впечатление, което съответният промишлен дизайн създава у информирания потребител [23]. Тя обаче ще повлияе на сравняването на цялостното впечатление от конфликтните промишлени дизайни според това, което Общият съд нарича „правилото за обратната пропорционалност“ [24]. По силата на това правило, колкото по-ограничена е свободата на автора при разработването на даден промишлен дизайн, толкова повече за създаването на различно цялостно впечатление у информирания потребител ще бъдат достатъчни минималните разлики между разглежданите промишлени дизайни. Това е така, защото, доколкото сходствата между разглежданите промишлени дизайни се отнасят до общи характеристики, за разработването на които свободата на автора е ограничена, по-специално от технически ограничения, тези сходства ще имат малко значение за цялостното впечатление, създадено у информирания потребител от посочените промишлени дизайни [25].

37. В случай на промишлени дизайни, приложени към продукти, които са част от модулна система, като например конструкторни блокчета, особеностите на взаимосвързаност или особеностите, наложени от техническата функция на тези продукти, могат да представляват голяма част от особеностите на външния изглед на посочените продукти [26]. Тези особености остават защитени по силата на изключението, предвидено в член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002. При все това, тъй като свободата на автора при разработването им е много ограничена, тяхното въздействие при сравняването на цялостното впечатление, създадено у информирания потребител от конфликтните промишлени дизайни, ще бъде значително ограничено. Следователно минимални разлики в съответните промишлени дизайни позволяват да се избегне констатацията за наличие на нарушение.

38. Следователно се поставя въпросът дали, за да се запази напълно ефективността на член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002, тази разпоредба не трябва да се тълкува като изключение и от член 10, параграф 2 от този регламент. Считам обаче, че отговорът на този въпрос трябва да бъде отрицателен.

39. На първо място, вярно е, че Общият съд е приел, че член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002, който съгласно своя текст дерогира единствено параграф 2 от този член, трябва да се тълкува в смисъл, че дерогира и параграф 1 от него [27]. В случая обаче положението е различно от това по член 10, параграф 2 от този регламент.

40. Всъщност параграфи 1 и 2 от член 8 от Регламент № 6/2002 се отнасят до една и съща проблематика, а именно възможността за закрила на две категории особености на външния изглед на продуктите: тези, наложени изключително от техническата функция, и

[23] За разлика от особеностите, попадащи в обхвата на член 8, параграфи 1 и 2 от Регламент № 6/2002, които изобщо не допринасят за това впечатление, освен ако не попадат в обхвата на параграф 3 от този член.

[24] Решение от 6 септември 2023 г., Cayago Tec/EUIPO — iAqua (Shenzhen) (Водни скутери, моторни яхти) (T-377/22, EU:T:2023:504, т. 48 и цитираната съдебна практика).

[25] Решение от 18 март 2010 г., Grupo Promer Mon Graphic/СХВП — PepsiCo (Изображение на кръгъл рекламен предмет) (T-9/07, EU:T:2010:96, т. 67 и72).

[26] Например по делото, по което е прието решение от 24 март 2021 г., Lego/EUIPO — Delta Sport Handelskontor (Блокче от играл строителен комплект) (T-515/19, EU:T:2021:155), апелативният състав на EUIPO е установил шест особености на външния изглед на въпросния продукт (блокче „Lego“, различно от разглежданите в главното производство), всичките наложени изключително от техническата му функция. След това Общият съд установява само една допълнителна особеност, за която приема, че не е наложена от техническата функция на продукта (вж. т. 102—114 от това решение).

[27] Решение от 24 март 2021 г., Lego/EUIPO — Delta Sport Handelskontor (Блокче от играл строителен комплект) (T-515/19, EU:T:2021:155, т. 80).

тези на взаимосвързаност. Следователно е оправдано обхватът на изключението относно втората категория да бъде разширен по отношение на особеностите, които спадат едновременно към втората и към първата категория. В противен случай това изключение би се прилагало асиметрично, в смисъл че би се прилагало само за особеностите, посочени в член 8, параграф 2 от Регламент № 6/2002, които не попадат едновременно в обхвата на параграф 1 от този член, докато параграф 3 от посочения член е предназначен да се прилага за всички особености, попадащи в обхвата на параграф 2 от него [28]. Тъй като обаче особеностите на взаимосвързаност често са обусловени изключително от техническата им функция [29], полезното действие на член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002 би било силно отслабено.

41. Същото не важи за член 10, параграф 2 от Регламент № 6/2002. Тази разпоредба се отнася до различна проблематика, а именно отчитането на степента на свобода на автора на съответния промишлен дизайн на Общността при определянето на обхвата на закрилата. Тя се прилага не само за промишлените дизайни, попадащи в обхвата на член 8, параграф 3 от този регламент, но и за всички промишлени дизайни без разграничение, а свободата на автора може да бъде ограничена също от фактори, различни от техническите ограничения. Следователно не съществува риск от асиметрично прилагане на посочената разпоредба. Така, при липсата на каквото и да било указание в този смисъл в посочения регламент, промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от същия регламент не следва да се изключват от прилагането на член 10, параграф 2 от него.

42. На второ място, в подкрепа на тази констатация е самият текст на член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002. Всъщност тази разпоредба изисква, за да бъдат защитени, обхванатите от нея промишлени дизайни да отговарят по-специално на условието, предвидено в член 6 от този регламент, т.е. да са оригинални. Тази оригиналност се преценява по отношение на всеки промишлен дизайн, разгласен преди подаването на заявката за регистрация на регистриран промишлен дизайн (или евентуално преди претендираната дата на приоритет). Член 6, параграф 2 от посочения регламент обаче съдържа правило, аналогично на член 10, параграф 2 от него, по силата на което при определянето на оригиналността се отчита степента на свобода на автора.

43. Съгласно принципа на реципрочност [30] обхватът на закрилата, определен съгласно член 10 от Регламент № 6/2002, съответства на оригиналността на въпросния промишлен дизайн, преценена съгласно член 6 от този регламент. Следователно не може да съществуват промишлени дизайни, за които обхватът на закрилата спрямо потенциално нарушаващите права промишлени дизайни се определя по по-малко строги правила от тези, по които се определя оригиналността им по отношение на по-ранните промишлени дизайни. Такъв би бил случаят обаче, ако степента на свобода на автора се отчита при определянето на оригиналността, което ще доведе до намаляване на прага на разликата, който се изисква, за да се приеме наличието на оригиналност, а не се отчита при определянето на обхвата на закрилата, което ще доведе до увеличаване на прага на разликата, който е необходим, за да се избегне установяването на нарушение.

[28] Вж. в този смисъл решение от 24 март 2021 г., Lego/EUIPO — Delta Sport Handelskontor (Блокче от играл строителен комплект) (T-515/19, EU:T:2021:155, т. 77—79).

[29] Вж. точка 37 от настоящото заключение.

[30] Вж. точка 21 от настоящото заключение.

44. Това би довело до абсурден резултат. По-ранният промишлен дизайн всъщност би могъл да създаде у информирания потребител цялостно впечатление, различно от създаваното от друг регистриран или заявен промишлен дизайн, като по този начин възпрепятства оспорването на тази регистрация или на действителността на промишления дизайн[31], но за сметка на това би могло да се счита, че нарушава същия регистриран промишлен дизайн. Така притежателят на регистрирания промишлен дизайн би могъл да отстрани от пазара по-ранните промишлени дизайни, без притежателите им да могат да оспорват действителността на този регистриран промишлен дизайн.

45. Следователно принципът на реципрочност изисква степента на свобода на автора да бъде отчетена за всички промишлени дизайни, включително такива по член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002, както за да се прецени оригиналността, така и за да се определи обхватът на закрилата.

46. На трето и последно място, макар член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002 да позволява да се защитят промишлените дизайни, прилагани към взаимно заменяеми продукти в модулна система, въпреки функционалните особености на външния изглед на тези продукти, общата цел на този регламент остава посочената в съображение 10 от него, а именно технологичната иновация или взаимно заменяемите функции на продукти от различни производства да не бъдат възпрепятствани от предоставянето на закрила на особеностите, обусловени изключително от техническа функция или позволяващи механични връзки.

47. Постигането на тази цел обаче би било застрашено, ако особеностите на взаимосвързаност на външния изглед на продуктите, които са част от модулна система, често преобладаващи в този външен изглед, могат да бъдат определящи за цялостното впечатление, което се създава у информирания потребител, за да се определи обхватът на закрилата на съответните промишлени дизайни. Отчитането в рамките на това действие на степента на свобода на автора според мен позволява да се постигне тази цел, без да се поставя под въпрос полезното действие на изключението, предвидено в член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002.

Отговор на първия преюдициален въпрос

48. С оглед на информацията, съдържаща се в акта за преюдициално запитване, именно стремежът към опазване на целта, посочена в точка 46 от настоящото заключение, е накарал запитващата юрисдикция да си зададе въпроса дали, за да определи обхвата на закрилата на промишлените дизайни по член 8, параграф 3 от Регламент № 6/2002, е уместно да приложи специални критерии, като вземе предвид спецификата на тези промишлени дизайни.

49. Считам обаче, както следва от изложените по-горе съображения, че напротив, строгото и пълно прилагане на разпоредбите на Регламент № 6/2002, както са тълкувани от съдилищата на Съюза, позволява постигането на тази цел, като същевременно се зачита полезното действие на член 8, параграф 3 от този регламент.

[31] Действителността на промишления дизайн се определя по-специално с оглед на изискването за оригиналност; вж. член 25, параграф 1, буква б) от Регламент № 6/2002.

50. Ето защо предлагам на първия преюдициален въпрос да се отговори, че член 10 от Регламент № 6/2002 трябва да се тълкува в смисъл, че обхватът на закрилата на промишлен дизайн по член 8, параграф 3 от този регламент се определя с оглед на цялостното впечатление, което този промишлен дизайн създава у информирания потребител, който, без да бъде изобретател или технически експерт, познава съществуващите в съответния сектор различни промишлени дизайни, има определено равнище на познания относно елементите, които обикновено са включени в тези промишлени дизайни, и поради своя интерес към съответните продукти проявява сравнително висока степен на внимание, когато ги използва като елементи от модулната система, от която те са част. При определянето на обхвата на закрилата се отчита степента на свобода на автора на съответния промишлен дизайн, включително при разработването на особеностите на външния изглед на продукта, необходими за взаимосвързаността.

Заключение

51. С оглед на всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на първия преюдициален въпрос, поставен от Fővárosi Törvényszék (Будапещенски градски съд, Унгария) по следния начин:

„Член 10 от Регламент (ЕО) № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 година относно промишления дизайн на Общността

трябва да се тълкува в смисъл, че

обхватът на закрилата на промишлен дизайн по член 8, параграф 3 от този регламент се определя с оглед на цялостното впечатление, което този промишлен дизайн създава у информирания потребител, който, без да бъде изобретател или технически експерт, познава съществуващите в съответния сектор различни промишлени дизайни, има определено равнище на познания относно елементите, които обикновено са включени в тези промишлени дизайни, и поради своя интерес към съответните продукти проявява сравнително висока степен на внимание, когато ги използва като елементи от модулната система, от която те са част. При определянето на обхвата на закрилата се отчита степента на свобода на автора на съответния промишлен дизайн, включително при разработването на особеностите на външния изглед на продукта, необходими за взаимосвързаността“.